

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Návrh variant upravujících volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dokument).

Příloha č. 2: Předkládací zpráva (dokument).

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Návrh variant upravujících volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dokument)

III.

Návrh variant upravujících volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

A) Obecná část

Současný stav

Stávající volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se dá částečně chápat jako pozůstatek snah o reformu volebního systému dle dobových dohod ČSSD a ODS z roku 2000¹, do které výrazně zasáhl v roce 2001 Ústavní soud², částečně pak jako kompromis mezi relevantními stranami, nalezený právě po zmíněném zásahu Ústavního soudu. Od té doby byl volební zákon již 8 krát novelizován, nicméně pouze technickými změnami, bez zásahu do jádra volebního systému, za které lze považovat v mezích platné Ústavy zejména zákonnou konkretizaci:

- konstrukce volebních krajů,
- způsobu přepočtu hlasů na mandáty.

Jedinou výjimku představují nová pravidla pro preferenční hlasování³. Namísto dosavadních dvou přednostních hlasů může každý volič přidělit hlasy čtyři. Pro posun dopředu na kandidátní listině je nyní třeba získat pouze 5 % přednostních hlasů z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro kandidátku (dříve šlo o 7 %). Tato změna se dá chápat jako další krok směrem od vázaných kandidátních listin k listinám volným či jako posílení personalizace volby. Pochopitelně s dovětkem, že efekt personalizace je do značné míry závislý na velikosti volebního obvodu.

Současný volební systém nevytváří dobré podmínky pro vznik stabilních vlád. Relativně stejnoměrně totiž posiluje obě vzájemně si konkurující silné strany, jimž poskytuje nadproporcionální zisk mandátů, a to na úkor malých stran s vysokým koaličním potenciálem a současně bez dotčení „středně“ velké, ovšem koaličně nekompatibilní KSČM. Tím se manévrovací prostor pro vítěze voleb zužuje jen na dvě možnosti:

1 Vyjádřených v novele zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky (dále jen „volební zákon“), provedené zákonem č. 204/2000 Sb.

2 Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 42/2000 ze dne 6. 2. 2001 bylo zrušeno ustanovení § 27 věty první, § 31 odst. 4, § 48 odst. 4, § 50 odst. 1, 2, 3, § 85 věty třetí a příloh č. 1 a 2 volebního zákona; zamítnut byl návrh na zrušení též § 49 odst. 1 písm. b), c), d) a odst. 3 písm. b), c), d).

3 Přijatá zákonem č. 480/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1. koaliční či jinou spolupráci s hlavním poraženým protivníkem („velká koalice“, příp. „opoziční smlouva“),
2. velmi křehká koalice s malými stranami, z nichž některé mohou být v Poslanecké sněmovně zastoupeny výrazně podproporcionálně⁴.

Následující tabulka ukazuje relativní „výhodnost“ volebního systému pro obě velké strany i KSČM oproti malým stranám na počtu hlasů potřebných pro získání jednoho mandátu ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006:

Volební strana	Počet získaných platných hlasů	Počet získaných mandátů	Počet hlasů potřebných k získání 1 mandátu
ODS	1 892 475	81	23 364
ČSSD	1 728 827	74	23 363
KSČM	685 328	26	26 359
KDU–ČSL	386 706	13	29 747
SZ	336 487	6	56 081

Výhodnost systému pro ODS, ČSSD a KSČM je dána značně rozdílnou velikostí, resp. lidnatostí volebních krajů, z čehož vyplývá až mnohonásobně odlišný počet rozdělovaných mandátů v kraji (5–25 mandátů). Zatímco ve velkých krajích výsledky vykazují vysokou míru proporcionality, v malých a středně velkých krajích, které převažují, získáváme při stávajícím rozložení sil výsledky velmi disproporcionální.

Do určité míry tento stav vzbuzuje dokonce pochybnosti o rovnosti aktivního volebního práva (z hlediska voličů; neboť hlas voličů v různých krajích má značně odlišnou váhu) a o naplnění principu poměrného zastoupení (z hlediska volebních stran a jednotlivých kandidátů). Volební zákon byl po volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 opět napaden sérií stížností k Ústavnímu soudu, o nichž nebylo dosud věcně rozhodnuto.

Meze právní úpravy

Základním limitem jakýchkoli změn volebního zákona – při respektování platného znění Ústavy – je zachování rovnosti volebního práva a zásady poměrného zastoupení pro volby do Poslanecké sněmovny.⁵

Změna celého ústavního systému voleb do Poslanecké sněmovny by vyžadovala změnu Ústavy, k čemuž je potřebná třípětinová většina všech poslanců (tj. nejméně 120 poslanců) a třípětinové většiny přítomných senátorů (dle účasti, max. 49 senátorů). Taková změna by však zřejmě vyžadovala i navazující změny zásad voleb do Senátu, příp. zrušení Senátu, neboť nebývá obvyklé, a ani účelné, aby do obou komor Parlamentu bylo voleno na základě stejných principů. Nic takového však nebylo zadáním.

⁴ Podproporcionální zastoupení je aktuálně patrné zejména u Strany zelených, která v roce 2006 získala jen o necelé jedno procento hlasů méně než KDU–ČSL (poměr mezi nimi činil 7,22 ku 6,29 %), nicméně obdržela o plných sedm mandátů méně než KDU–ČSL (poměr mezi nimi činil 13 ku 6).

⁵ Čl. 18 odst. 1 Ústavy: „Volby do Poslanecké sněmovny se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, podle zásad poměrného zastoupení.“

Výklad zásady poměrného zastoupení podal Ústavní soud v minulosti opakovaně tak, že i zde jsou přípustné určité integrační (většinové) prvky za účelem zformování většiny. Nicméně dle názoru Ústavního soudu je třeba, aby případná omezení rovnosti volebního práva respektovala zásadu minimalizace zásahu do ústavně zaručených práv v poměru ke stanovenému cíli. Model poměrného zastoupení se svými integračními prvky musí zůstávat k ústavní zásadě poměrného zastoupení „přivrácen“, jinými slovy, musí projevovat tendenci se této zásadě v jejích zásadních aspektech alespoň přibližovat.⁶

S ohledem na výše uvedená kritéria Ústavní soud svým nálezem pléna č. 42/2000 zrušil ustanovení tehdy platného volebního zákona o stanovení počtu volebních krajů na 35, stanovení nejnižšího počtu mandátů v kraji na 4 a způsobu výpočtu podílů a přikazování mandátu pomocí upravené d' Hondtova formule, neboť došel k závěru, že toto „*představuje ve svém úhrnu takovou koncentraci integračních prvků, jež ve svých důsledcích vede již k opuštění kontinua, ještě způsobilého zaznamenávat alespoň „přivrácení“ k modelu poměrného zastoupení.*“ Posoudit otázku souladu použitého volebního mechanismu se zásadou poměrného zastoupení nelze dle soudu pomocí žádných exaktních kritérií, ale spíše pomocí prostředků jakou jsou komparace, klasifikace, hodnocení důsledků apod.

V mezích platné Ústavy a jejího obecně zastávaného výkladu se pohybuje i následující zadání a návrh změn volebního systému.

Základní zásady navrhovaných změn volebního systému

- zachování systému poměrného zastoupení
- všechny navrhované varianty představují vyváženou kombinaci prvků posilujících proporcionalitu systému s prvky posilujícími zisk vítěze voleb
- všechny navrhované varianty se zaměřují na dva základní atributy volebního systému:

1. konstrukci volebních krajů, resp. regionů

- kandidátní listiny se ve všech variantách podávají ve stávajících volebních krajích, odpovídajících vyšším územním samosprávným celkům (krajům)⁷
- vyjma „skotských“ variant se nově zavádějí tzv. volební regiony, a to na úrovni statistických regionů NUTS 2, ovšem pouze pro přepočítání mandátů, které díky přibližně stejné velikosti zajistí vyšší míru proporcionality; holandská varianta zavádí volební region na úrovni celého státu, ovšem rovněž pouze pro výpočet zisku mandátů, nikoli pro jejich obsazení, které je ve všech případech určováno dle krajské struktury volebních stran a jejich kandidátních listin
- výsledek volební strany ve volebním regionu je tvořen součtem jejich výsledků v příslušných volebních krajích

⁶ Zejména v nálezech pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 25/96 (uveřejněn pod č. 88/1997 Sb.) a sp. zn. Pl.ÚS 42/2000 (uveřejněn pod č. 64/2001 Sb.).

⁷ Důvodem pro jejich zachování je jednak návaznost na regionální rozdělení ČR, jednak vnitřní uspořádání politických stran, které jej reflektuje. Konečně třetím důvodem pro zachování stávajících volebních krajů je jejich nestejná velikost a lidnatost, která by při spojování do uměle vytvořených volebních celků mohla při sestavování kandidátních listin vést k přehlasování menších krajských organizací většími (viz např. uvažovaný NUTS 2 tvořený nejmenším Karlovarským a mnohem větším Ústeckým krajem).

2. metodu přepočtu hlasů na mandáty

- právě v užití různých metod tkví variabilita jednotlivých návrhů
- regionální mandáty získané volební stranou v prvním skrutiniu se vždy rozdělují mezi krajské kandidátní listiny strany, a to pomocí d'Hondtova dělitele vyjma „skotské“ varianty (pochopitelně při současném užití dosavadního systému preferenčního hlasování)
- ani jedna z navrhovaných variant nemění žádné z dalších důležitých atributů stávajícího volebního systému (volební klauzule, užívání přednostních hlasů⁸ atd.)
- návrh přináší 6, resp. 9 variant jako východisko k další diskusi.

B) Zvláštní část – navrhované varianty k diskusi

I. Skotská varianta (speciální volební formule pro vítěze)

Variantu, která využívá některé prvky z druhého skrutinia používaného při volbách do Skotského autonomního parlamentu, lze pro zjednodušení označit jako skotskou. Vychází z použití odlišné volební formule v prvním a druhém skrutiniu a odlišných řad dělitelů pro vítěze a ostatní strany ve druhém skrutiniu. Zařazena byla přes skutečnost, že nespĺňuje základní zadání – tj. využití Hagenbach-Bischoffovy formule.

V rámci této varianty je navrhováno rozdělení přidělovaných mandátů do dvou skupin. První skupinu by tvořily mandáty rozdělované v prvním skrutiniu na úrovni volebních krajů („krajské mandáty“). Druhá skupina mandátů by byla rozdělována ve druhém skrutiniu na celostátní úrovni („celostátní mandáty“).

Velikost obou skupin mandátů by byla dopředu pevně daná, přičemž poměr mezi oběma skupinami je navržen takto: 175 regionálních mandátů ku 25 mandátům celostátním.

Krajské mandáty by byly rozdělovány pomocí tzv. dělitele Sainte-Laguë na úrovni současných čtrnácti volebních krajů, kde by byly přiděleny volebním stranám.

Celostátní mandáty by byly alokovány ve druhém skrutiniu. Zde by pro přidělování mandátů vítězi voleb byla jako dělitel použita řada celých čísel zvyšující se vždy o jedna (d'Hondtův dělitel; 1, 2, 3, 4, 5,). Pro všechny ostatní strany by byla jako dělitel použita odlišná řada, a to buď:

- 1) řada čísel zvyšujících se vždy o dvě (dělitel Sainte-Laguë; 1, 3, 5, 7.....), nebo
- 2) řada celých čísel zvyšujících se vždy o tři (Dánský dělitel; 1, 4, 7, 10).

Odlišní dělitelé pro vítěze voleb a ostatní volební strany by přinesli bonifikaci pro nejsilnější stranu v obou číselných řadách. Vyšší bonifikaci generuje řada Dánského dělitele.

II. Řecká varianta (Hagenbach-Bischoff + všechny zbývající mandáty ve druhém skrutiniu pro vítěze)

Další varianta, která vychází z institutů využívaných v minulosti v řeckém volebním

⁸ V případě přednostních hlasů je na místě diskuse o vhodnosti poslední úpravy (viz novela z roku 2006), která v sobě nese potenciál různých střetů uvnitř politických stran, a to v důsledku vysoké pravděpodobnosti, že bude vedeno velké množství ostrých osobních kampaní.

systému, je postavena na úpravě pravidel druhého skrutinia. V prvním skrutiniu by mandáty byly rozděleny metodou Hagenbach-Bischoff, na jejímž základě byly hlasy na mandáty přepočítávány ve volbách do Poslanecké sněmovny (resp. ČNR) do roku 1998 a se kterou také předpokládá koaliční dohoda i programové prohlášení vlády.

V prvním skrutiniu by byly nejprve Hagenbach-Bischoffovou metodou volebního čísla stanoveny mandáty, které získají volební strany na úrovni jednotlivých regionů NUTS 2.

Při rozdělování mandátů Hagenbach-Bischoffovou metodou na úrovni volebních regionů nebudou rozděleny všechny mandáty a vzniknou zbytky hlasů. Tyto zbývající mandáty budou rozdělovány ve druhém skrutiniu.

V navrhované variantě je pracováno se dvěma podvariantami. V první podvariantě by všechny mandáty „postupující“ do druhého skrutinia byly přiděleny celostátnímu vítězi – straně s nejvyšším počtem hlasů na celostátní úrovni. Druhou možností by byla úprava, kdy by v prvním skrutiniu nerozdělené mandáty získávala volební strana s nejvyšším ziskem hlasů ve volebním regionu (v modelovém případě NUTS 2).

Výhodou obou podvariant této formy prémie je fakt, že naplňuje nejužší zadání reformy, jak ji stanoví programové prohlášení vlády (prémie pro vítěze v druhém skrutiniu v kombinaci s Hagenbach-Bischoffovou metodou ve skrutiniu prvním). Navíc by její zavedení znamenalo existenci „plovoucího bonusu“, kdy by dopředu nebylo jasné, kolik prémieových mandátů vítězi připadne.

Při aplikaci této varianty (1. podvarianty) na volební výsledek v roce 2006 by v druhém skrutiniu celostátní vítěz získal 10 mandátů, což ale není možné zaměňovat s bonusem 10 mandátů, protože i při použití druhého skrutinia v podobě aplikované v ČR do roku 1998 by některé mandáty připadly nejsilnější straně.

Podvarianta č. 2 v sobě skrývá riziko rozptýlení bonusu mezi obě velké konkurující si strany, pokud by obě dokázaly zvítězit v některých regionech (v roce 2006 tomu tak bylo).

III. Varianta tvrdého bonusu (d'Hondt + všechny předem pevně stanovené mandáty ve druhém skrutiniu pro vítěze)

Tvrký konstantní bonus pro vítěznou stranu spočívá v nejjednodušším možném řešení, které převede určitý počet mandátů (doporučujeme 9 až 15) z prvního skrutinia do druhého a tyto vždy všechny přidělí volební straně, která získala na celostátní úrovni nejvíce hlasů. V modelovém výpočtu je bonus rozdělován, resp. přidělován ve druhém skrutiniu vítězně straně stanoven na horní doporučené hranici 15 mandátů.

V prvním skrutiniu jsou mandáty opět rozdělovány na úrovni volebních regionů NUTS 2 a je použit d'Hondtův dělitel. Na této úrovni by se rozdělovalo v modelovém případě 185 mandátů.

IV. Polská varianta (dvě úrovně omezující klauzule + metoda d'Hondtova dělitele)

Varianta, kterou lze pro použití institutu aplikovaného v Polsku v letech 1993 až 2000 označit jako polskou, je svázána s užitím dvou úrovní omezující klauzule. Nadále by zůstala

v platnosti omezující klauzule ve výši 5 % (resp. aditivně pro koalice 10, 15, 20 %) pro vstup do 1. skrutinia. Vedle ní by byla zavedena ještě vyšší hranice omezující – například 25 %, jejíž překročení by bylo podmínkou pro vstup do druhého skrutinia, kde by se rozděloval předem určený počet tzv. celostátních mandátů.

V konkrétním případě by byla v prvním skrutiniu využita metoda d'Hondtova dělitele. Ta by byla aplikována nejprve ve volebních regionech (NUTS 2), kde by byly stanoveny počty mandátů pro volební strany. Následně by byly mandáty d'Hondtovou metodou rozděleny mezi kandidátní listiny příslušné volební strany ve volebních krajích, z nichž se daný volební region skládá. I zde by bylo zachováno podávání pouze krajských kandidátek politických stran a přidělování mandátů konkrétním kandidátům na základě stávajícího stavu preferenčního hlasování. Právě popsáním způsobem by byl rozdělen pevně stanovený počet mandátů. Pro modelové výpočty bude použita varianta, kdy by se v prvním skrutiniu rozdělovalo 170 mandátů. Tento počet lze samozřejmě v konkrétním návrhu měnit, s tím že bonifikační efekty a ústavní limity vzájemného poměru mandátů zařazených předem k rozdělení do 1. a 2. skrutinia jsou obdobné jako u předchozí varianty.

Ve druhém skrutiniu by se rozděloval pevný počet mandátů, který byl pro modelový výpočet určen na 30 mandátů. Vstup do druhého skrutinia by byl umožněn pouze volebním stranám, které by překročily hranici omezující klauzule ve výši 25 % hlasů. Všechny 30 celostátních mandátů by si volební strany rozdělily opět pomocí d'Hondtova dělitele.

V případě, kdy by hranici pro vstup do 2. skrutinia překročila pouze jedna volební strana, připadly by všechny mandáty jí. V případě, kdy by žádná volební strana vyšší hranici omezující klauzule nepřekročila, byly by celostátní mandáty rozděleny d'Hondtovou metodou mezi všechny volební strany, které se účastnily rozdělování mandátů v prvním skrutiniu.

V. Italská varianta (většina mandátů pro vítěznou koalici + d'Hondtův dělitel)

Tato varianta „tvrdého“ konstantního bonusu je inspirována italskou volební reformou z roku 2006. Návrh počítá s tím, že vítězný politický subjekt by bez ohledu na počet získaných hlasů obdržel minimálně 51 % procent všech mandátů v Poslanecké sněmovně (pokud by nezískal ve skutečnosti více), tedy celkem 102 mandáty. V případě, že by nejsilnější volební stranou nebyla samostatně kandidující politická strana, ale koalice stran, rozdělovalo by se 102 mandátů mezi strany vítězné koalice pomocí d'Hondtova dělitele, a opět na úrovni volebních krajů.

Zbýlých 98 mandátů by bylo rozděleno mezi všechny ostatní strany na úrovni volebních regionů, a to s využitím d'Hondtova dělitele. V modelovém výpočtu je uvedena situace, kdy strany v roce 2006 kandidovaly samostatně, a výpočet je proto pouze ilustrativní, protože v realitě by velmi pravděpodobně došlo k vytvoření předvolebních koalic.

Tato varianta se na jedné straně může jevit jako nejvíce vycházející vstříc požadavku na bonifikace vítěze, ale její aplikace by zároveň vedla ke vzniku předvolebních koalic, které by umožnily vstup do PS i stranám, jež na něj v současném volebním systému nemohou dosáhnout.

VI. Holandská varianta (celostátní rozdělení mandátů + tvrdý, příp. degresivní bonus)

Poslední varianta úpravy volebního systému je inspirována známou a v zahraničí rovněž užívanou konstrukcí jediného celorepublikového volebního obvodu, z něhož jsou vypočteny podíly mandátů pro jednotlivé volební strany, s tím že přidělování mandátů konkrétním kandidátům probíhá na nižší úrovni (viz Nizozemsko).

Přidělování mandátů v rámci celého státu by zajistilo vysokou míru proporcionality a zároveň zachovalo význam volebních výsledků v regionech. Navržená varianta proto ponechává volební kraje a jejich kandidátní listiny beze změn a na základě celostátních volebních výsledků stran přiděluje všem stranám celostátně pouze počet mandátů, bez specifikace jejich obsazení, které se určí až dle volebních výsledků mezi jednotlivými kraji navzájem.

Druhá část zadání směřující k bonifikaci vítěze voleb je v tomto návrhu řešena v rámci druhého skrutinia, a to dvojím možným způsobem. První možností je přidělení tvrdého bonusu vítězné volební straně, který je pro účely výpočtu navržen v rozsahu 10 mandátů (může však být stanoven i jinak, efekty a limity jsou stejné, jak bylo popsáno u varianty č. III).

Druhou možností je zavedení degresivního bonusu pro vítěznou stranu. Tato myšlenka je založena na úvaze, že není jediným cílem volebního systému zvýhodňovat nejsilnější stranu, ale též přispívat k demokratickým zárukám systémem vyvažování a brzd. To konkrétně znamená požadavek, aby největší bonus byl přidělen vítězi voleb, jehož vítězství je relativně těsné a jehož možnost vytvoření silné vlády je relativně nejvíce ztížena. Naproti tomu, s růstem odstupů volebního výsledku vítěze voleb od dalších stran klesá velikost jeho bonifikace. Systém má na jedné straně umožnit vznik stabilních vlád, ale zároveň zabraňovat přílišnému zvýhodnění již beztak silného vítěze voleb z obavy před možností zneužití většiny v Poslanecké sněmovně.

Příloha č. 2: Předkládací zpráva (dokument)

Ministerstvo spravedlnosti

II.

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Základním zadáním pro práce na změně volebního systému je text koaliční dohody mezi ODS, KDU–ČSL a Stranou zelených, který v části Volební systém, justice, posílení prvků přímé demokracie uvádí: *"Upravíme volební systém tak, aby garantoval vyšší míru proporcionality (Hagenbach-Bischoff) a garantoval vítězi voleb tzv. volební prémii v rámci přerozdělení mandátů v druhém skrutiniu, o jejíž podobě bude vedena diskuse."*

Premiér České republiky Ing. Mirek Topolánek požádal ministra spravedlnosti JUDr. Jiřího Pospíšila o zpracování návrhů věcných řešení změny volebního systému respektujících shora uvedené zadání.

Ministr spravedlnosti vytvořil skupinu nezávislých expertů (PhDr. Tomáš Lebeda, Ph. D., Institut politických studií FSV UK Praha, Sociologický Ústav AV ČR; Mgr. Ladislav Mrklas, Institut politologických studií FSV UK Praha, katedra politologie a mezinárodních vztahů vysoké školy CEVRO Institut; PhDr. Petr Sokol, katedra politologie a mezinárodních vztahů vysoké školy CEVRO Institut; Štěpán Mairovský, student politologie FF UK Praha, politologie a psychologie FSS MU Brno; Michal Veselský, student sociologie FF UK Praha, pracovník CVVM Sociologického ústavu AV ČR), kteří se podíleli na vypracování návrhů možného řešení změny volebního systému.

Šest, resp. devět⁹, variant, které obsahuje tento materiál, kombinuje v různém rozsahu obě části zadání (proporcionalita a bonus pro vítěze). Materiál rovněž obsahuje orientační srovnání navržených variant v podobě modelových výpočtů. Výpočty je ovšem nutné považovat za spíše orientační a ilustrativní, protože volební systém je soustavou s celou řadou dílčích komponentů, jejichž jednotlivá úprava může přinést velké změny ve výsledcích.

Návrhy jsou uvedeny ve formě věcného řešení záměru, nikoli paragrafového znění novely volebního zákona, neboť jejich cílem je zatím pouze tvorba podkladu pro diskusi a nalezení politické shody.

Výsledkem projednání tohoto materiálu má být výběr optimální varianty a uložení předkladateli dopracování návrhu legislativní úpravy zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Materiál byl projednán v připomínkovém řízení se všemi členy vlády. Připomínkové řízení proběhlo v době od 17. července 2008 do 31. července 2008. Podrobné výsledky připomínkového řízení jsou uvedeny v části IV tohoto materiálu.

Lze konstatovat, že většina připomínkujících potřebu úpravy stávajícího volebního systému

9 Devět proto, že v rámci variant číslo I., II. a VI. existují vždy dvě různé podvarianty (viz níže).

do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR přivítala.

Pokud jde o výběr navržených variant byly uplatněny zásadní výhrady k variantám IV (Polská) a V (Italská), protože nejen odporují principům schváleným v koaliční dohodě, ale jsou navíc v rozporu s článkem 18 odst. 1 Ústavy České republiky (zásada poměrného zastoupení).

Naopak za nejvhodnější jsou považovány varianta I (Skotská), varianta II (Řecká) a varianta VI (Holandská).

Přehled vyjádření k jednotlivým variantám

a) podle resortů

Resort	Varianta ano	Varianta ne
<i>MŠMT</i>	I, VI, II, III	IV, V
<i>MF</i>	II, VI	
<i>MD</i>	VI	
<i>MK</i>	všechny bez	V
<i>MZV</i>	II/1	
<i>MŽP</i>	I, II, VI	IV, V
<i>MV</i>	není rozhodující	II,III, V,VI/1
<i>ministr a předseda LRV</i>	VI/2	
<i>ministryně pro lidská práva</i>	II/2, VI, I	

Ostatní ministři neměli připomínky a neuvedli žádné varianty, které by doporučovali, popřípadě odmítali.

b) podle frekvence podpory

Varianta	ano	ne
Varianta I	4	0
Varianta II	6	1
Varianta III	2	1
Varianta IV	0	2
Varianta V	0	4
Varianta VI	7	1